

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foaia Interes.“ (4 pag.) 80 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Foaie pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 400 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 400 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

Unele — altele.

Congrese de studenți

au avut loc zilele astea două: unul la Mănăstirea-Neamțu, în Moldova, altul la Râmnicul-Vâlcei, în Muntenia. S'a adunat număr mare de studenți și într'un loc și într'altul, și au chibzuit mult și temeinic asupra nevoilor neamului nostru strămtorat în țara lui.

La Râmnic-Vâlcea studenții au hotărât să iee luptă culturală, folosindu-se de toate mijloacele pentru înălțarea poporului din starea lui de neștiință de azi, la o stare mai știutoare, care este întâia treaptă spre adevărata neatâr-nare și stăpânire a țării. Scopul cel mare: să-l facem pe acest popor stăpân aievea în țara lui.

— La Mănăstirea Neamț studenții, urmărind aceeași țintă de toți dorită și urmărită, a fericii neamului nostru, au fost ceva mai aprigi. Au băgat de vină partidelor politice de azi, că prea-s fără mână tare față de streinii cari ne năpădesc, și de aceea, punându-și de gând să trezească poporul la luptă pentru cât mai repede și bărbăteasca sa desrobire din starea umilită și nedreaptă de azi, — au hotărât că tinerimea inimoasă a țării, sprijinită și de tinerimea universitară, să dea viață nouă luptei de apărare națională și de ridicare a neamului românesc în scaunul de adevărat domn în țară, cum i se cade.

Vom da amănunte despre mișcarea ce se promite (făgăduște) a fi plină de inimă și de românism.

Vizită de luare aminte.

Se dă tot mai multă luare aminte țării noastre decând e mărită. Zilele trecute a sosit la Constanța o escadră (ceată) de vase de războiu Spaniole, ca să facă o vizită de luare aminte și frăție Românilor și armatei sale. Soldii naționali surori, au fost primiți cu multă bucurie și căldură.

Semn de îndreptare.

Creditul țării noastre fusese după războiu foarte zdruncinat. Nu te puteai gândi la un împrumut în străinătate. Îndesebi ne sub-săpau vi-peretele cu percluni, și multă vreme străinătatea s'a ținut rece față de noi. În anul din urmă, țara dovedind că poate trăi și fără ajutoarele lor, s'au mulat gâturile cer-

bicoase, — și azi România începe a primi împrumuturile de care are lipsă, pe plețe mari de bani, ca plata engleză. Chiar acum e dus ministrul de Finanțe Vintilă Brătianu și ministrul de externe Titulescu la Londra, unde vor încheia un împrumut mai mare, primit parte în bani gata, parte în materiale pentru Căile Ferate.

Dela Curtea Regală.

Plata Regelui, împărțită între urmașii săi.

Rege Ferdinand avea, ca toți Domnitorii din alte țări, o plată de Rege, zisă „Listă Civilă“. Din aceea acoperea toate cheltuielile ce se cer la Curtea regală.

Acum murind Regele, plata ce i se dădea, va fi împărțită între urmașii săi. Guvernul a pregătit un plan de Lege, prin care face parte de plată potrivită cu starea Sa, Maestășii Sale Reginei văduve Maria, Princesei Mame Elena (mama micuțului Rege) și Prințului Nicolae.

Și tot prin acea Lege s'a statorit ce plată să aibă „Regenții“ (cel trei locșitorii ai Regelui) până Prințipele Mihai va fi mare.

Regele Ferdinand

n'a fost rege prea bogat...

Toți Regii și Impărații altor țări, au plăți foarte mari de Regi sau Impărați, și apoi averi cari le dau câștiguri asemenea mari, încât socotite averile acelor în Lei românești, pe prețul cel scăzut de azi, Regii sunt miliardari sau de mai multe ori miliardari (un miliard e: o mie de milioane).

Regele Ferdinand a lăsat după sine o avere de numai 300 milioane, — când în țara asta sunt Miniștri și boeri cari au avere de 4—5 și de 10 ori pe-atâta!

Și asta ca cruțare a unei vieți întregi. (Să île cu țertare o asemănare: Un „Comisar al Poporului“ (ministru rusesc cu plastru) murind mai anul trecut la Londra, a lăsat după el o avere de 400 milioane franci, sau 4 mli de milioane Lei, adecă de vre-o 12 ori cât Regele nostru! Și acela fusese ministru „al poporului“ numai vre-o 3—4 ani!..)

— În America azi nici nu se mai vorbește de „millionari“ în dolari, ci numai de miliardari (cari au câte o mie de milioane). Și doar un milionar (nu miliardar) american, e de 7 ori mai bogat decum a fost Regelul nostru!..

Și din cele 300 milioane cari s'împart între 4 copii și o mamă văduvă, — Regele nostru bun a lăsat 50 milioane (a șasa parte) spre scopuri de binefacere: pentru biserici și așezăminte de bine obștesc!

A arătat și prin asta, că nu a fost un lacom și trăgător de pe țară, ci un om drept și bun, care s'a mulțumit cu mai puțin ca mulți din supușii și Curtenii săi...

Ajutorarea Moșilor.

Cine nu cunoaște până în adâncurile ei, nedreptatea ce s'a făcut de Unguri poporului din Munții Apuseni, sănătoșilor la suflet Moși?... Voi au par'că să-l stârpească de prin dragii lor Munți, prin îngreunarea în tot felul, a traiului lor. Nici unele de făcut cercuri, decum brazi de făcut doniți și ciubere, nu le mai dădeau...

Sub stăpânirea românească, durere, această stare — nu s'a îmbunătățit. O bandă de lacomi noi, s'au aruncat asupra Munților și a bogățiilor din ei, — dar ascunsă, banda, tot sub poalele vechilor diavoli, a lui Tischler Mór și soșii..

De ani de zile Moșii strigară pe toate cărările, bătură la toate ușile și — nici un ajutor. Noli flămânzi, — printre cari un fruntaș era Pherekide, fostul președinte de Senat și alți „mari“ și tari politicieni dela București, — nu erau încă sătul, deși se puteau îngropa în munții de aur ce-și adunaseră și acum îl măreau prin ce storceau din Munții Moșilor.

Acum că a murit Pherekidis, iar ceilalți se pare că s'au mai săturat, ori că le-a spus Tischler Mór că — nu mai este mult de stors, — se aud vęștii „bune“ dela București.

Ministrul președinte Brătianu a promis (făgăduit) acum, în vremea alegerilor, că dsa va lua în mână plângerile Moșilor, de cari a auzit multe, și le va cerceta și le va face dreptate, după putință și după scri-sul legilor.

Să-l credem, — dar ne doare un lucru: în cei 4 ani de guvernare trecută, în care s'au dat cele mai strașnice lupte ale Moșilor împotriva storcătorilor lor, di Brătianu nu a auzit nici odată glasul lor?

Dar să ne bucurăm și acum; mai bine mai târziu ca nici odată!

Ca semn, că acum își pleca urechea spre dînșii, Ministerul Domeniilor a dat ordin (poruncă) să

se împartă mai multe vagoane de cereale (bucate) locuitorilor săraci din Munți.

Să vie dręptatea cea mare în nedreptatea cu pădurile! Să plece Tischler-ii și răpitorii ascunși sub ciula lui.

O lămurire

căre îngreunează încă starea lucrului.

— Răspunsul dlui Nic. Sacsu. —

La cele scrise de noi în numărul trecut despre fapta ciudată dela Cursul de învățatori din Deva, unde s'a cumpărat materialul de librărie ce era de lipsă Cursului pentru învățare, dela Jidan, deși era mult mai scump decât la Român, — di Nic. Sacsu, Inspectorul Cursului, ne scrie, că lucrul e adevărat, dar noi pe d sa l'am mestecat în urâta poveste pe nedrept. Nu dsa, ci un subaltern (un supus, un ajutor al d-sale) e de vină, acela a făcut toată răutatea. Dsa nu-l numește cu numele (de ce?), dar l'am aflat noi. E di C. Pangulescu, profesor dela Școala Normală (de învățatori) din Râmnicul-Sărat.

„Recunosc (mărturisesc), spune di Inspector, că Maestral de specialitate Cartonajului mi-a făcut încercătura, că a spus cuvinte și ordine (porunci) ce nu le-am dat, că am avut încredere în el și m'am înșelat, și va fi tras la răspundere pentru fapta lui!

„Recunosc că am fost dus în rătăcire de un supus al meu...“

Așadar faptul rămâne în picioare, întreg și urât așa cum l'am descris noi, — doar că di Inspector spune, că n'a avut știre de el. Noi îl credem pe cuvânt pe di Inspector, — trebuie însă să pomenim aci, că aceea ce ne a făcut să-l punem pe dsa ca răspunzător pentru faptul atât de puțin românesc de care vorbim, e, că omul d-sale de încredere, înainte de a merge la Jidan, simțind însuși ce faptă de nimic săvârșește, a trecut întâi pe la Librăria românească și s'a „scuzat“ oarecum conducătorului Librăriei, că de ce nu cumpără de aci, deși e mai ieftin, ci va cumpăra dela Jidan, „căci, a spus, așa mi-a poruncit di Inspector...“

De unde să știm noi că di Inspector are în jurul său astfel de oameni de încredere, cari fac răutăți zdraveni și — se copăr cu mantaua mai marei lor?!

Di Inspector e acum dator să țină învățătorilor veniți la Curs o

lecție de patriotism, de iubire de neam, de sprijinire a meseriașilor și negustorilor români, în firul căreia să arate și fapta neromânească ce s'a săvârșit aci de omul d-sale de încredere și să-le arate ce urât e, a trece pe lângă prăvălia Românilui și a te opri numai în pragul strelnului! Și să sfătuiască pe dnii învățători a fi, pe unde vor merge, ca sămănători al științei de meserii pe care au luat-o aci, totodată și propoveditorii al învățături: *că Românii să caute pe Români, să sprijinească pe Români, să nu urmeze pilda rușinoasă dată de d-nul Pungulescu, profesorul lor, aci în Deva!*

Di Inspector N. Saxu, e foarte supărat pe noi, pentru-că am scris lucrul în foaie și l'am legat de numele d-sale. Că trebuia să mai așteptăm, să cerem știre chiar dela d. sa. Dar noi aveam știrea de năinte cu 4 săptămâni și nu ne-am grăbit a o publica, așteptând să vedem nu se desminte? Am mers apoi la Deva și am știricit de nou și ni s'a spus: „Nu s'a desmintit nimic, e adevărată!” Am căutat și pe d. Inspector, chiar ca să luăm lămuriri dela d-sa, căci noi ne ferim a da știri neadevurate, dar — nu era în Deva. Aș am publicat-o. Și, vezi, n'am greșit: *Faptul e adevărat*. Doar că d. Saxu nu e direct vinovat, ci omul d-sale de încredere, pe care însă d-sa nu l'a inspectat nici odată, nici în Factura (socotela) adusă despre materialele cumpărate, nu s'a uitat că dela cine au fost cumpărate, — și văzând că s'au dela un Jdan, să-l fi întrebat: Dar un Român nu aveam noi aci, Pungulescu?

Di Saxu spune de altfel, în scrisoarea d-sale „dacă ar fi fost așa, cum scrii d-ta, apoi vredniceam să scrii despre mine și să mă batjocorești și mai rău!”, prin ce recunoaște, că nici n'am scris destul de aspru despre un lucru atât de urât, pe care d-sa îl află vrednic a fi „batjocorit și mai rău”. Dar noi nu „batjocorim” pe nimenea, ci zbicuim ținuta neromânească a celor ce fac ce s'a făcut *de nou* (nu întâia oră!) la Deva.

Că, uite, dle Saxu, ce-l aci: Afliând de întâmplarea asta nouă, di Heim, un strein (neamț), care conduce azi tipografia foii „Dreptatea” din Deva, și e de mult în Deva, spunea zilele trecute: „Dar asta nu e cea dintâi. Nainte cu 2 ani, tot Cursul de învățători, a cumpărat tot dela Laufer (evreu) carton de 30.000 Lei, pe care îl putea avea dela alte Librării cu preț mult mai mic!”

Se vede că Jdanul se știe pune bine, are „vorbă dulce” cu cel ce-l intră în prăvălie, încât acela nu se mai uită la „scump” (când nu cumpără din al său), ci ia de aci, că e cu lipici...

Impotriva acestor moravuri rușinoase, iar pentru desvoltarea viziilor noastre românești păgubitoare, ne ridicăm noi!

Și di Saxu nu știe, câte am văzut și vedem de acestea!.. De pildă nainte cu vre-un an, o femeie dela țară având să cumpere pentru băiețelul ei cărți de școală, a cerut la un domn dela Revizoratul Școlar (tot școlarii, adică îndrumător al poporului, al neamului), să-i arate de ce cărți are nevoie pentru băiețuș. Și i-a dat domnul dela Revizorat un bilet, pe care a scris ce cărți să cumpere, dar a scris și *dela cine să le cumpere: dela o alta librărie evreiasă din Deva!* Țărâncă nebănuitoare s'a dus cu biletul la „bolta” românească de cărți (la Librăria românească), unde i s'au dat cărțile și au clătinaț omenii din cap de „îndrumarea” ce se dase țărâncii în cancelariile Revizoratului!

Țărâncă, săraca, necunoscând căile ispitelor, a „rătăcit” oblu în „bolta românească”, — de avea învățatură ca Pungulescul dlui Saxu, nu se „rătăcea” în acest fel!..

Iată cu ce porniri urâte, ticăloase, avem noi să ne luptăm aci, — pentru a mai desbăra pe Români dela ușile strelnilor.

Și dela cine să așteptăm pildă bună și ajutor în lupta noastră, dacă nu dela îndrumătorii poporului, cari sunt învățătorii, profesorii, alătura de preoți și cărturari. — Și când vedem rătăcirile ca cele arătate, di Saxu se supără că le zbicuim? Dsa nu trebuia să ne scrie „supărat”, învinuindu ne că am săvârșit o „crimă” (o mare fără de lege), ci să ne felicite pentru acel articol, cerând llinștit și senin, să-i înlocuim numele cu al Pungulescului d-sale..

De încheere încă o vorbă: Când di Saxu ne-a scris și nu a numit pe cel cu vina, ni s'a ușurat puțin sufletul. Ne ziceam: o fi acel „Maestru peste materiale”, te miri ce fel de om mai de rând, cu școală puțină, un val de lume. Când însă am aflat că e *Profesor la Școala Normală în Râmnicul-Sărat*, (la Școala ce dă învățători unei părți din Moldova), iară ni s'a întunecat năntea ochilor... Și ne-am zis: Trăind în Moldova cea înecată de jidan, iacă ce s'a ales de el: un mare pretin ni jidanilor și sprijinitor al lor împotriva așezimintelor naționale!.. Profesor „Pungulescu!” (numele nu prea miroasă a românesc, nici apucătura de a mērgi la Librăria românească și a pune vina faptei tale pe altcineva, pe mai marele tău! prin ce contribu, ca ori-ce Jdan curat, la pogrivirea derēgătorilor români și a așezimintelor țării!..)

Cum să dea năinte sārmana Moldovă, cu astfel de „educatori” ai educatorilor popornului!

Ne trebuiește

O Românie puternică!

Marele ziar din Paris „Le Petit Journal” scrie, că între Rusia bolșevică și Ungaria imperialistă (răvnițoare la stăpâniri „mari”), *Europa are lipsă de o Românie puternică!* — și arē nădejde că va fi!

Din viața Partidelor.

Intre partidele politice, departe de a se fi ajuns la apropiere și „destindere” (cum o dorea bunul Rege răposat) încordările sunt par-că tot mai dărzel! Unele partide, în ura pentru celelalte, merg până a cere ce nu se poate și nici n'ar mai pofti-o cineva.

— Faptu că sunt câteva locuri (vre-o 3) în cari au să se facă alegeri noi de deputați, — a hotărît partidele de împotrivre, ca să-și cerce aci norocul.

Iacă de ce-l vorba: În 3 județe, partidul liberal ia putere, a leșit așa de tare, că au ajuns la scaune de deputați toți candidații lor din acel județ. Acum unul a murit sau a fost ales și senator, și a primit scaunul de senator, sau s'a lăpădat de deputăție, — atunci în locul lui ar trebui să vină unul din celalalți candidați cari sunt „rezervă” în acel județ, dar tot din partidul lor. Dar fiindcă aci al lor au fost aleși toți, — rezervă nu mai este, — și așa trebuie să se facă alegere nouă.

Partidele de opoziție au hotărît să pună și ele, de se poate toate înțelese între sine, un candidat, pe care să-l sprijinească din toate puterile, — ca doar fi scot ales! Indată ce au macar cu un vot mai mult, acela e ales!

Acum guvernul, după bună dreptate, ar trebui să nici nu pună candidați în cele 3 locuri, că are destul deputați, și să lase să mai vină și din al opoziției. Dar e aci o primejdie:

Dacă guvernul nu pune candidat, opoziția zice: iacă, nici n'are curagiu a intra în luptă, că-l batem de-l zboară falgii! Că al săi numai așa au fost scoși „aleși”, că au înșelat la vot, „au furat urnele”, au lucrat cu armata și cu jandarmii și cu judecătorii tot delor!..

De aceea guvernul, ca să nu i se arunce aceste ponoase în față (uneori poate, sau macar în unele părți ale lor, pe drept!), — e oarecum silit să-și pună și el candidatul său și să lupte a-l scoate ales. Aci apoi partidele de opoziție se vor sufalca din greu și își vor trimite pe toți tribunii lor în foc și lupta va fi aprigă.

Căci de l'or batē pe guvern, vor spune țării: Ei, iacă, vedeți cum s'a întors țara de către ei! Iacă țara ne dorește pe noi! Jos cu guvernul! Cerem risipirea parlamentului și alegeri noi!

Guvernul, ca să arate că țara „nu s'a întors” o să luptē — așa cum știe ei, — ca să nu cadă.

Asta va fi în Septembrie.

— Zilele trecute (în 5 Aug.) după închiderea parlamentului, Sfatul Parlamentar al Partidului Național-țărânesc, a ținut ședință (adunare) și în aceea a hotărît, să iee parte la alegerile întregitoare ce vor urma prin Septembrie. Conducătorii

din acele județe, să se pună pe chibzuială și să pregătească lupta!

— S'a scos la iveală, că partidul nu a făcut și nu are nici o înțelegere cu guvernul! — Partidul stă pe lângă punctul său de vedere: Sfatul Țării de azi, e ales prin nelegiuiri și trebuie risipit și alegeri nouă. — Credincioșii partidului de prin județe, să deē îndată în judecată pe slujbașii cari au săvârșit volnicii și călcări de legi inalegeri!

— Celelalte partide se silēsc a-și stringe și înmulți și ele armatele. Iar pentru ca acele armate să fie mai temute, se vorbește de-o apropiere între partidul dlui Iorga și al dlui General Averescu. Pân'acum însă nu e nimic statărit.

Știri politice

Ungaria, neastămpărată.

Un ziarist englez, lordul Rothermere (Jidan), s'a pus să iee în apărare prin marile lui ziare, pe Unguri, spunând că pacea asta, care l-a clungărit așa, e nedreaptă și statele vecine ar trebui să le deē Ungurilor napoi macar unele părți din ce li-au luat. S'ar mulțami dacă România le-ar da napoi Oradea-Mare, Aradul, Timișoara, — orașele mari dela hotare și ceva în jurul lor... Poate și colo prin Maramurăș ceva tuncătură...

Și Ungurii saltă de bucurie, l-au trimis un Album (o Carte de paradă) cu mil de iscnituri de mulțămită și o peană de aur, ca dar al națiunii maghiare... Și își inchipue că au și căpătat bucăți mari din țările vecine. Au și ținut banchete (ospețe) de bucurie, pe pielea ursului care e departe-departē prin pădure. Ei nici nu l'au văzut încă, decum să-l fi prins de coadă.

Statele vecine mai mult rid de zvăpăiala ungurească, decât s'o iee în seamă. Lordul englez s'a făcut de ris, — atita-l tot.

Dar asta ce-o mai fi?

Italia iar ne picură venin în păhar?

Gazeta conducătoare a guvernului italian, „L'Impero”, arată pe față că Italia sprijinește zbaterile Ungariei, care s'a ridicat și cere schimbarea Contractului de Pace dela Trianon, cel care a scăzat-o pe ea la aceea ce e azi...

Te miri ce mai speculează Italia... Doar aceea, că, avind ea ceva de împărțit cu Jugoslavia, pe care n'o poate vedea în Maria Adriatică și cu care se teme că va avea ca mâne o răfuială singeroasă, pentru acea Mare și pentru Albania, — voește să câștige de pe acum pe Ungaria împotriva Jugoslaviei, dându-se pe partea ei în cererile ei de revizuire a hotarelor ungurești de azi!..

Ce-l pasă Italiei de aceea, că prin asta încurajază pe aceea, care cere și Românii, ca și Sîrbii, — soașele credincioase ale Italiei în războiu, — să i deē napoi ce l-au luat, ori macar o parte din aceea?

Se vestește că s'a și încheiat între Italia și Ungaria o tovărășie tainuită, prin care, d. Mussolini spune că el ar da napoi Ungariei unele părți din cele luate dela ea de către România și Sîrbia pe urma războiului...

Drăguțai de Mussolini, dă bucurie din ce-nu-l al lui, — și în schimb de care, ar putea el avea un ortac pentru planurile sale politivnice cutărui vecin al său...

Știrea asta a fost primită cu multă neplăcere de oamenii politici dela București.

Însămănătate mare nu-i dă nime. Italia nu va mișca un deget, de dragul Ungariei, iar Ungaria însăși va fi ea pusă cu fruntea la pământ la cel dintâi pas dușmănos al ei, de către cele trei tovarășe de apărare împotriva ei: Sîrbia, România și Cehoslovacia!

Italia — nu va da voie!

Fîindcă Austria, rămasă mică și slabă, nu simte în sine destulă putere de a trăi din sîul propriu, — e tot mai viuă dorința ei de a se alipi la Germania, mai ales că azi în ea nu mai trăesc decât aproape Nemții curajși. Și Germania o doarește asta, căci e o întărire bună a ei...

Vorbînd despre asta, Mussolini, capul guvernului italian, a spus zilele trecute:

„Alipirea Austriei la Germania ar schimba într-o măsură adîncă (mapa) Europei statorită prin Contractele de pace de după războiu, — ceea ce Italia nu poate permite (îngădui, da voe) nici odată!”

Mare vorbă. Dar sunt pe lume lucruri ce se fac de sine și peste voia celor din jur. Așa se pare că va fi și cu alipirea Austriei la Germania.

Rusia vrea aievea un nou războiu?

Crede focul. Deși se fac atîtea „manevre” cât pe uscat, cât pe mare, de armata și flota (armata de corăbii) a Rusiei, încât ai crede că e în ajun de războiu. În luna Iulie, de pildă, flota rusească a făcut mari „manevre” în Marea Baltică, fiind de față pe unul din crucișetore însuși „Comisarul de Războiu” (Ministrul de războiu).

— Iar zilele trecute japun Comisar de războiu Vorosilov Itzkow, a vizitat și a lăsat să-i treacă pe dinaintea Elevii Școlii militare din Leningrad (fostul Petrograd), apoi Regimentele de Vânători, de Cavalerie și trapele tehnice, — spunându-le că, deși e nădejde a se putea ținea în picioare pacea, nu e nimeni sigur că nu va lua într-o zi o neașteptată întoarcere spre războiu! Și în războiul care vine, — a zis „comisarul”, vom avea în față un dușman puternic (Anglia?) De aceea e bine să fim totdeauna gata de războiu.

Dela Dir. Liceului „Aurel Vlaicu” Orăștie.

1. Înscrierile și reinscrierile în cl. I—VIII de licen. se fac între 1—10 Septembrie 1927.

Examenul de admitere în cl. I, și de bursă pentru clasale I—VIII, din 10—15 Sept.

2. Examenul de corigență, în 13 Sept.

3. Examenul particular și integral, în 14 Sept.

4. Examele de admitere în cl. V, încep în 20 Sept.

Toate categoriile de examene vor începe la datele fixate, orele 8 a. m.

5. Începerea cursurilor va avea loc Luni, în 26 Sept. 1927. Pentru încunjararea speselor zadarnice, reinscrierea se poate face prin înaintarea unei cereri la Direcțiune și trimiterea taxelor școlare: 500 lei rata I la liceu, 2900 lei pentru cel solvenți la Internat, și 500 lei pentru bursierii Statului.

Fără trimiterea acestor sume, nici un elev nu poate fi înscris sau reinscriș.

(0) 1—2

Director: Aron Demian

Lucruri de folos.

În urma hotărîrii Adunării Episcopale (a Sinodului) Consistorul din Sibiu deschide acum în toamnă:

1. Școală de Cîntăreși bisericesti, dînd bisericilor cîntăreși bine pregătîți și în stare a conduce și un cor bisericesc. Învățătura va dura 2 ani.

2. Un „Seminar teologic” de 6 ani, în care primește tineri cu 4 clase de Liceu (la Facultatea teologică de azi primește numai cu 8 clase). În Seminar tinerul stă 6 ani și poate fi preot de sat, bun și bine pregătît. Dacă vrea să treacă în Facultatea Teologică (Școala mai înaltă de preoți), poate trece cînd a împlinit 4 ani de Seminar, avînd să mai stea dară încă 4 ani la Facultate.

În felul acesta vom ajunge a avea preoți mai mulți și totuși destul de bine pregătîți pentru sate, — pe lângă cei cu pregătirea mai mare din Facultate, — și vom avea și cîntăreși tot mai aleși.

NOUTAȚI

Regele Boris, al Bulgariei, e pe cale a se căsători cu o principesă engleză, — prin care dorește a-și găsi îneseși și țărîi sale legături de folos cu cercuri hotărâtoare în Anglia. Chiar acum e în drum spre Anglia, unde, se spune, că se va face logdina sa cu o principesă engleză. Au văzut că Românii l-a fost de bun folos că și-a adus pe tron o Principesă engleză (Regina noastră Maria), și — capătă Bulgarii minte... De-o aveau dela începutul războiului celui mare, azi nu erau unde sunt.

Di Dr. I. Solomon, medic în Orăștie, anunță on. dsale clientelă, că la 15 August pleacă în concediu pe o lună de zile, în care timp este înlocuit la Casa Cercuală prin d. Dr. Romul Dobo, la Circumscripție de Dr. Tarțler.

Mare stricăciune sufletească s'a descoperit din nou la București: S'a aflat, că membri de al Comisior de Impunere (de al punerii de dări), s'au tîrguit, ca pe marfa lor, cu unii mari negustori și întreprinzători, că... cu cât să-l pună la dare? Dacă după întreprinderea sa s'ar veni să fie impus cu un milion ori două, va fi impus cu jumătate, dacă dă și comișiei „ceva”... Unii s'au dat tîrgului și au scăpat cu dară mai mică decât li se cădea, dar

unii a dat pe față pe tîrgulori. Ei au fost arestați!

Rușine mare și semn de mare putrejune sufletească.

Și câte zeci de mii de astfel de tîrguri s'or fi făcut în țara întreagă! Așa apoi statul, în loc să aibă de la acei bogătași venitele cele mari, le are numai pe jumătate, iar acest gol în venitele statului, îl trage de pe noi, de pe mulțimea mai săracă, de pe tot ce mîncăm, bem, și de pe aerul ce-l răsufliăm!

Moarie, Văd. Septimia Pîso născ. Albini, din Săcărâmbu, a încetat din viață după lungi suferințe în 1 August, în etate de 75 ani. A fost înmormîntată la 3 August în cripta familiară din cîmîtirul bisericelii ort. rom. din Săcărâmbu. O deplîng 6 fi și fice, surori, frate, gineri, nurori, nepoși, nepoate și strănepoată. D-zeu s'o odihnească în pace!

În vizită la — cel mai bătrîn om din lume... Universul primește din Praga (Boemia) o scrisoare, în care vestitorul său îi arată, că, în o călătorie a sa prin Rusia, a avut prilej să vadă pe cel mai bătrîn om din lume, — aflat în satul Laty, în Caucaz, sus în creierii munților înalți de acolo. E un ținut cu aer mai sănătos ca ori-unde, căci nu-l strică nici fumul de fabrici, nici fumul lăsat de automobile... Doar călare și cu multă greutate, a putut ajunge scriitorul din vorbă pîn' acolo, ca să-l vadă și să-l fotografieze pe bătrîn. Deși e de 147 ani, el se ține bine, vorbește, povestește din tinereța lui, cînd a fost și el în războiu, pe vremea lui Napoleon cel mare... A fost căsătorit de 4 ori. Dela a doua femeie a avut mai mulți copii, din cari azi nu mai trăesc nici unul. Dela a treia nici unul. Pe a patra, cea de azi, a luat-o cînd era de 90 de ani, și ea de vre-o 20. Dar el era voinic, sprinten, lucrător și însărit. Ea nici nu-l știa vrîsta și trăește cu el de peste 50 ani! A avut cu ea 5 copii. Cel mai mare e azi de 47 de ani, fata cea mai tineră de 21 ani (așadar el, la vrîsta de 126 de ani a avut încă copii, pe fața cea mai „mică”...) Fata trăește, e voinică, bine făcută, sămănînd mult cu mama-sa. Cînd gazetarul, auzînd că la vrîsta de 126 de ani a mai avut un copil, i-a spus: „Peste puțin!” — bătrînul l-a răspuns dîr niște cuvînte în limba lui, sfîrșînd prin a zîmbi streinului ca unul prost, nepricîput... Cînd l'a tradus în limba rusească vorbele bătrînului (care vorbește o limbă a aceluși ținut, greu de înțeles, cum e cea sînsască pe lângă cea nemțescă), — a rîs și scriitorul, dar nu poate spune ce l-a zis bătrînul, că erau vorbe cam mocănești...

A spus cu ce trăește: tot cu mămăligă, de cînd e el, cu lapte acru, cu ardei roși și alte legume și poame, — carne doar din Paști în Paști, beutură, vin, foarte puțin și rar, căci nici n'au decît puțin din bruma de vile ce se poate culțiva pe la el, la loc așa sus și rece. Abia de vr'un an începe a simți oarecari dureri prin trup și prin oase și l-a slăbit vederea, — dar încolă a fost tot sănătos...

Dela Școala Secundară de fete gr. I. „Despina Doamna” Orăștie. Persoanele cari vor să aibă fete în gazdă, se vor înscrie la cancelaria școlii dela 1—31 Aug. a. a.

Înscrierile elevelor se fac între 1—25 Sept. Înscrierile pentru examenul de corigență 1—15 Sept. Exa-

menele de bursă între 10—15 Septembrie. Examenul de corigență între 16—20 Sept. Începerea cursurilor va fi la 26 Septembrie.

— *Atragem laarea aminte a părinților ce vor să-și dea băteții în Internatul Liceului „Aurel Vlaicu” din Orăștie, — asupra Publicațiunii din pag. 4 a numărului de față (și a celor trecuți doi) despre Condițiile de primire în acest Internat în anul școlar viitor.*

Inotător de mîna n'tăi e un slujbaș englez, care a trecut Canalul Mănecii (marea dintre țărîmul englez și francez) în 14 cîasuri și 27 minute, — mai iute ca ori-care altul de pîn' acum, cu 5 minute.

Seceta începe să amenințe tot mai multe părți din țară. Și pe unde era nădejde bună, începe a fi rău. Pe la Orăștie seceta ne-a nimicît toată nădejdele în un an macar mijlociu. Nu-i fân, nu-s poame (toate merele au căzut de secetă), nu va fi porumb (cucuruz).

Un noroc în nenorocire e, că nu peste toată țara e așa, ci pe-alocuri roada e bună, chiar bogată, — și așa se vor putea ajuta și părțile cele fără de noroc.

Darea pe morile țărînești. Pînă acum și morile țărînești plăteau birul zis „pe cifra de afaceri”, trebuînd să poarte „Registru Special” despre tot ce au câștigat zilnic și plătiînd după aceea 1% în fiecare lună, la Perceptoratul de care țin. De multe ori nu făcea toată darea, cît calea omului cu ea la oraș...

Acum Ministerul de Finanțe a hotărît, după Legea nouă de dări, că Morile țărînești să plătească o dare fixă (înaltă statorită și nu lună de lună). Și a dat de știre, că sub „mori țărînești” sunt a se înțelege toată acele mori cari macină un singur fel de făină pentru locuitorii, apoi fié ele la sate, fie la orașe. Namai morile cari fac felurite soluri de făină, alegîndu-le, vor purta socoteli și vor plăti „cifra de afaceri”!

Mai trăesc cu greu ziarele de partid.

„Patria” a încetat a mai apare, — „România” abia o mai duce.

Celce urmărește cu oarecare luare aminte și cu ceva înțelegere, viața ziarelor de partid din țara noastră, vede curat, că gazetele de partid aproape toate, ori chiar toate, se luptă cu greutăți foarte mari, și nici unele nu pot trăi din puterile lor, după cetitorii lor.

Avem prea multe pilde noi: Naînte cu o lună încetă a mai apare (a mai leși) ziarul partidului aversoran „Biruința” dela Cluj. Cât a fost partidul la putere, a leșit, cînd a plecat dela putere, a încetat, pîntrucă ea, ca gazetă, nu avea atâtea legături în marea obște cetititoare, ca să poată trăi din venitele dela cetitorii săi.

La vre-o săptămână după „Biruința”, încetă a mai apare și ziarul „Patria” din Cluj, gazeta conducătoare a Partidului Național, care apărea încă din cele dintîi zile ale „Conziliului Dirigent” dela Sibiu. „Patria” avea numeroși cetitori, totuși prea puțin pentru a putea trăi din aceea ce-i venea dela dînșii. În fiecare an trebuia să facă

dătorii de sute de mii, cari cu anii s'au îngrămădit, până ce o îngrepară sub ele.

Celalalt ziar al Partidului Național, acum și Țărănesc, „România” din București, ajutat și cu mari oprimări din plata deputaților partidului, — se zbate în aceleași strimtorări. De-o vreme mai lesă numai în 2 pagini (fețe) și și-a urcat prețul la 1000 Lei pe an, ca un feli de bir pus pe membrii partidului cari o abonează.

Celelalte partide ori n'au gazete de loc, ori au unele la fel de mici și necuprinzătoare, și ținute și așa numai cu puterea de câțiva fruntași credincioși ai partidului (ca ziarul partidului dlui Iorga, etc.)

Trăesc de sine numai prea puține gazete cari nu-s fol de partid și ca atare nu-și umplu paginile dela A până la Z, numai cu certe de partid, ci dau cetitorilor tot felul de alt material de ceitit.

Un singur ziar de partid a ajuns la o răspândire care, cu mai puțin lux, ar putea trăi și de sine: „Victorul”, al Partidului Liberal. Dar îngăduindu-și mare lux în redacție și administrație, și luxul de a apare în 6 pagini zilnic, — numai capii partidului liberal și băncile și întreprinderile lor știu, cât au de „ajutat” și la acest ziar.

Scoatem cu neplăcere la iveală acest lucru. Nouă ne-ar plăcea să vedem un codru întreg de foi românești, ca tot stătea stăguri naționale ce fâlfăie peste țară, luptând pentru drepturile acestui neam și ridicarea lui peste toate în țara lui, — și pentru toate marea obște cetitoare să se bată a le ceti, și toate să fie în stare înfloritoare, o mândrie a noastră a tuturor.

Dar pentru asta se cere un lucru, de care ziarurile de partid nu au ținut și nu țin samă deloc sau aproape deloc: Să nu-și omoare cetitorii numai cu articli plini de patima ciocotitoare de ură de partid. Să aibă din 4 pagini, una cu știri din viața partidului lor și a celorlalte, cu încrucigeri de săbii cu celelalte partide, — dar încolo să aibă 3 pagini de lucruri *plăcute de cetit ori-cui*, chiar și celui ce nu e de un partid cu ea, cu gazeta! Scrieri folositoare, pline de suflet *romănesc*, sabie întinsă spre vrășmașii neamului, spre cel ce împedecă înălțarea și întărirea lui, apoi lucruri de privire peste viața din lumea mare, dintre stat, dintre popoare, pilde alese din viața acelora, care să îndemnă spre înălțare și pe al nostru neam, și pe urmă lucruri curate de petrecere plăcută a cetitorului. Așa că foala, și dacă e de „partid”, să aibă așa de mult material ales și plăcut de cetit, de altă natură, încât să-și caute și acela care nu dă nimic pe politica de partid. Acesta va ceti cele 3 fețe îngrijite pentru toți, iar pagina „de partid” nici n'o atinge și totuși a cumpărat sau a abonat cu plăcere foala, căci s'a ales cu ceva din ea.

A atunci da, foile ar avea viață,

ar fi căutate și cetite de multă lume, și n'ar mai tângi cum tângesc astăzi, și n'ar apune unele după altele, cum apun astăzi.

Ne pare rău că e cum e.

Ucigașii, dacă-s comuniști, trebuiesc cruțați!

Așa cere urlașă bandă resfirată peste fața a tot pământul și avându-și culbul de căpetenie, conducător, în Rusia lui Trozky. Iaca de ce l vorba:

Doi comuniști săngeroși, Sacco și Vanzetti, evrei italieni, au omorât doi polițiști americani, ce prea le stăteau în cale în planurile lor păcătoase prin America.

Au fost descoperiți și după legile aspre americane, unde *moartea se plătește negreșit tot cu moarte*, — au fost osândiți și ei la moarte.

Dar, vai!, cum se moară doi „viteji” ai bandei comuniste cea resfirată ca o pânză peste tot pământul, mai ales când sunt și de neamul „ales” alui Trozky?

Și, în același timp, când în Rusia sunt ucii Generali, mari patrioți ruși, și preoți și Episcopi, cu duzinele și cu sutele, și nu zice nime 'n lume nici cărc pentru ei, — acum, pentru moartea celor doi ticăloși de rînd, da nu ni se ridică codrul de foi cu pistrul de pe tot globul, și cîr Președintele Americii, să „grățieze” (să dea iertare) celor doi tineri, „eroi” ai unei credințe (credința de nimicire a rînduelii de azi în lume, a răsturnării celei peste tot, cu capu 'n jos și fundu 'n sus!).

Mac-Donald, șeful (capul) socialiștilor englezi, a trimis o scrisoare Președintelui Republicii Americane, cerând iertare celor doi comuniști... Au rugat și pe Papa dela Roma să întrevie...

Dar Președintele american, după ce a mai supus întâmplarea judecării unei comisii de oameni foarte de cinste și drepti, și acela au spus că osândiții sunt deplin dovediți ca vinovați!, — a spus: „... nu poate da iertare! Cum să ierți pe niște descreeați cari îți toacă polițiștii în cap, așa din senin! Ce pildă s'ar da prin asta?”

Pentru asta Societățile comuniste din America, au rugat pe celelalte din toată lumea, să între în „grevă generală” (să înceteze lucrul cu toții) ca protest împotriva inimii împetrite americane, care nu se înmoale față de „mleușii” ucigași...

De n'ar avea pistrul pe obraz, n'al teamă, nu se mobiliza așa tot pământul pentru capul alor 2 scrietiști, dar dacă-s din neamul „ales”, vezi ce mai „aii vei!” peste tot pământul!

În America în mai multe orașe au pus bombe cu dinamită în calea trenurilor celor ce merg pe sub pământ în orașele mari, și au pricinuit moartea la mulți nevinovați, și așa fac și în alte țări! Ucid zeci

de oameni nevinovați, pentru capul celor doi criminali ai lor!

Dar până un'alta, și capetele acelora, pe când scriem aceste șire, vor fi zburat în lumea „comunistă” de dincolo...

Dela Dir. Liceului „Aurel Vlaicu” Orăștie.

Primirea în internat pe anul școlar 1927—1928.

Primirea în Internat se face în baza unei cereri timbrate și înaintată Direcțiunii liceului până incl. 20 August 1927.

Această cerere trebuie înaintată atât de foștii elevi interni, cât și de aceia cari pentru prima dată cer înscrierea în Internat.

Elevii cari vin dela alte institutii, precum și cei cari se înscriu în clasa I., vor prezenta:

1. Certificatul de studii al clasei ultime
2. Certificat de botez
3. Certificat de vaccinare și revaccinare.

Taxele pentru Internat sunt următoarele:

1. Taxa de întreținere 1200 Lei lunar.
2. Taxa de înscriere, medic și deteriorări, 500 anual.

La înscriere trebuie achitat 2900 Lei (taxa pentru Septembrie—Octombrie și înscriere), iar restul este a se achita anticipativ la începutul fiecărei luni câte 1200 Lei.

Pentru a putea controla cheltuielile băeților, părinții sau tutorii vor trimite paralele numai la adresa Direcțiunii Liceului.

În 25 August se va ține ședința Comitetului școlar, când se va hotărî numărul elevilor primiți în internat, stabilindu-se numărul ce trebuie cusut pe albituri.

1121 3-4 Direcțiunea Liceului.

Școala de Viticultură Miniș, jud. Arad.

Publicațiune.

Școala de Viticultură Miniș va pune în vânzare prin licitație publică circa 2 vagoane de mere, diferite varietăți, și 4 vagoane prune.

Licitația se va ține la pepiniera Berașca lângă gara Păuliș Jud. Arad, în ziua de 15 August 1927 ora 5 p. m., cu oferte închise.

Informațiuni mai de aproape se pot lua la școală. (1132) 1-1

Casă de vânzare,

cu grădină mare, se află în Orăștie, strada Eroilor Nr. 9.

Informații la d-na Cravenhorat în Str. Prințul Mihai (Dealului) Nr. 7. (1129) 2-2

Beția

Cine vrea să scape de patima aceasta uricioasă, să întrebuințeze „Antibiotinul Verdes”, scutit legal, preparat de mult încercat, care degustă bețivul de beuturi spirituoase. Fiind fără gust, se poate da pătimășului fără știrea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 lei prin ramburs.

— Spese postale și ambalaj în regie proprie. —

Farmacia la „VULTURUL ALB” Nr. 33, Lugoj, Banat.

Primăria orașului Sebeș j. Alba.

Nr. 2584/1927.

Hotel de arendare.

Hotelul „Leul de aur” din orașul Sebeș, jud. Alba, se va da în arândă prin licitație publică pe timp de 6 ani.

Licitațiunea se va ține în 26 August 1927 la orele 9 a. m., în sala de ședințe a primăriei în conformitate cu art. 72—84 din legea contabilității publice, cu oferte sigilate și timbrate în regulă. Prețul de strigare este 80.000 Lei. Vadiu 10%.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea la primăria orașului.

Sebeș, la 26 Iulie 1927.

Capt. Stricatu, primar	Indiscrabil, secretar
(1131)	

Casă de închiriat

pe mai mulți ani cu Lei 350 lunar în comuna Pricaz, constituitoare din 3 odăi și bucătărie, grajd, curte, șopru, cocină, grădiniță cu pomi roditori și loc pentru zarzavaturi. — Informații la Mănuș Liviu în Simeria sau la Avram Săbău în Pricaz. (1128) 2-2

Nr. 269—1927.

Publicațiune.

Comuna Crihalma, plasa Ropeni, jud. T. Mare, arăndează pe timp de 3 ani, dela 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decembrie 1930. Cărciuma comunală, cu două odăi de locuit, una pentru cărciumă, una pentru prăvălie, prin licitație publică ce se va ține în 11 Septembrie 1927 în Cancelaria comunei la ora 2 p. m.

Prețul strigării este 20.000 Lei.

Doritorii de a concura la licitație vor depune oferte închise și vadiu 10%.

Art. 72—83 din legea Const. publ. sunt aplicabile acestei licitații.

Condițiunile se pot vedea la primăria comunală.

Crihalma, la 20 Iulie 1927.

(1124) 2-2 Primăria comunală.

Publicațiune.

Comuna Ticușul Nou, plasa Ropeni, jud. T. Mare, arăndează pe timp de 3 ani dela 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decembrie 1930. Cărciuma comunală cu două odăi de locuit, una pentru cărciumă, una pentru prăvălie, prin licitație publică ce se va ține în 4 Septembrie 1927 în cancelaria Comunei, la ora 2 p. m.

Prețul strigării este 20.000 Lei.

Doritorii de a concura la licitație vor depune oferte închise și vadiu 10%.

Art. 72—83 din Legea Const. publ. sunt aplicabile acestei licitații.

Condițiunile de licitație se pot vedea la primăria Comunală.

Ticușul Nou, la 17 Iulie 1927.

(1123) 2-2 Primăria comunală.

1045 19-